

TOELICHTING HANDELSNORMEN LEGEINDPLUIMVEEHOUDERIJ

Inhoud:

1	<u>Definities</u>
2	<u>Kwaliteit van de te leveren eieren</u>
3	<u>Activiteiten</u>
4	<u>transportverpakking</u>
5	<u>Levering eieren buiten Nederland</u>
6	<u>Merken van eieren</u>
7	<u>Industriële eieren</u>
8	<u>Houderijmethode</u>
9	<u>Voedingswijze</u>
10	<u>Registratie</u>
11	<u>Huisverkoop</u>

	Onderwerp	Toelichting
1	DEFINITIES	
1.1	Uiterste verkoopdatum	De eieren moeten uiterlijk 21 dagen na de legdatum aan de consument / eindgebruiker worden geleverd.
1.2	Producentencode	<ul style="list-style-type: none"> - cijfer 1 (vrije uitloop), 2 (scharrel), 3 (kooi), 0 (biologisch) - code van de lidstaat - identificatienummer van de inrichting (hieraan mogen tekens worden toegevoegd ter identificatie van individuele koppels gehouden in gescheiden gebouwen van eenzelfde inrichting)
2	KWALITEIT VAN TE LEVEREN EIEREN	
2.1	De eieren klasse A worden niet gewassen.	Eieren bestemd voor klasse A mogen niet worden gewassen.
2.2	De eieren klasse A worden niet gekoeld opgeslagen.	Eieren bestemd voor klasse A mogen niet worden gekoeld in ruimten waar de temperatuur kunstmatig < 5 °C wordt gehouden.
3	ACTIVITEITEN	
3.1	Het bedrijf voert geen activiteiten uit waarvoor een vergunning als pakstation nodig is.	Een legeindbedrijf mag geen ompakactiviteiten (sorteren, verpakken, etiketteren) uitvoeren, behoudens hetgeen t.b.v. huisverkoop is toegestaan. Wanneer legeindpluimveehouderijen wel genoemde activiteiten uitvoeren dient het bedrijf een vergunning als pakstation te hebben.
4	TRANSPORTVERPAKKING	
4.1	Op de transportverpakkingen worden de juiste gegevens aangebracht.	<p>Op de transportverpakking van eieren worden minimaal de volgende gegevens aangebracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) naam en adres van de producent; b) producentencode; c) aantal eieren en/of gewicht; d) legdatum of legperiode; e) datum van verzending. <p>Als een legpluimveehouderijbedrijf zich bevindt op dezelfde locatie als het pakstation mogen bovenstaande gegevens in het pakstation op de transportverpakking worden aangebracht.</p>
4.2	Deze gegevens zijn ook op het begeleidend document vermeld. De begeleidend documenten worden minimaal 1 jaar bewaard.	De bij 4.1 bedoelde gegevens worden ook vermeld op het begeleidend document bij de transportverpakking. De (doordrukken) van de begeleidend documenten worden gedurende minimaal een jaar in het uitslagregister bewaard.

	Onderwerp	Toelichting
4.3	De gegevens op de transportverpakking worden niet gewijzigd of verwijderd.	De bij 4.1 bedoelde gegevens op de transportverpakking mogen niet worden gewijzigd en mogen pas worden verwijderd op moment van sorteren.
5	LEVERING EIENEN BUITEN NEDERLAND	
5.1	Bij levering van de eieren buiten Nederland worden deze van de producentencode voorzien.	De legeindpluimveehouderij moet de eieren van een producentencode voorzien wanneer deze worden geleverd naar een land buiten Nederland.
5.2	In geval levering van eieren naar een land buiten Nederland plaatsvindt zonder producentencode dan zijn hiervoor toestemmingen verleend.	Vrijstelling van het aanbrengen van een producentencode bij levering buiten Nederland is uitsluitend mogelijk na toestemming door de NCAE en wanneer er met het pakstation buiten Nederland een leveringscontract is overeengekomen waarin het niet merken van de eieren is overeengekomen. Voorts dient de lidstaat van bestemming hiervoor ook toestemming te verlenen.
6	MERKEN VAN EIENEN	
6.1	Het aanbrengen van de producentencode op de eieren vindt plaats bij de legeindpluimveehouderij of het eerste pakstation.	Eieren moeten worden voorzien van de producentencode. De legeindpluimveehouderij brengt de producentencode aan of het eerste pakstation waaraan de eieren worden geleverd.
6.2	Wanneer de legeindpluimveehouderij de producentencode aanbrengt, dan wordt hierbij voldaan aan de tolerantie inzake onvoldoende leesbare merktekens.	Wanneer merken door de legeindpluimveehouderij wordt uitgevoerd dan wordt voor een partij een tolerantie van maximaal 20 % onleesbare merktekens toegestaan.
7	INDUSTRIËLE EIENEN	
7.1	Eieren die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie worden op de juiste wijze apart gehouden en aangeduid.	Industriële eieren worden in houders gedaan met een rode banderol of rood etiket. Hierop worden NAW bestemmingsadres en NAW verzendadres aangebracht, alsmede voldoende groot de aanduidingen "industriële eieren" en "niet geschikt voor menselijke consumptie". => Categorie 3 materiaal overeenkomstig Vo 1069/2009 en Vo 142/2011.
8	HOUDERIJMETHODE	
8.1	Welke houderijmethode is van toepassing op het bedrijf?	Noteer welke houderijmethode aan de orde is; bij meerdere houderijmethoden op het bedrijf deze per stalnummer aangeven. Alleen de volgende aanduidingen t.a.v. het houderijmethode mogen worden gebruikt: - Eieren van hennen met vrije uitloop; - Scharreleieren; - Kooi-eieren; Biologisch (door SKAL geautoriseerd / aantoonbaar).
8.2	Definitie	De voorschriften van de EU-welzijnsrichtlijn, waarnaar door de handelsverordening wordt verwezen, is voor de te onderscheiden houderijssystemen geïmplementeerd in het Legkippenbesluit. De overeenkomstige voorschriften van het Legkippenbesluit zijn derhalve uitgangspunt voor het toezicht door de NCAE.
8.3	In geval van vrije uitloop: het houderijsysteem voldoet aan de gestelde eisen.	Als de aanduiding (code 1 (vrije uitloop)) wordt gebruikt, moet het houderijsysteem minimaal aan de volgende eisen voldoen: 1. Het houderijsysteem vrije uitloop eieren moet tevens aan punt 8.4 (scharrel) voldoen. 2. Over de hele lengte van het gebouw verdeelde uitgangen geven rechtstreeks toegang tot de ruimte buiten. 3. De uitgangen zijn ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed. 4. De beschikbare uitgangen hebben een gezamenlijke breedte van ten minste 2 m per 1000 legkippen. 5. De ruimte buiten heeft om verontreiniging te voorkomen een grondoppervlakte die is afgestemd op de bezettingsgraad en het bodemtype.

	Onderwerp	Toelichting
		<p>6. De ruimte buiten is voorzien van beschutting tegen slecht weer en roofdieren, en indien nodig van passende drinkvoorzieningen.</p> <p>7. Overdag moeten de hennen over vrije uitloop in de openlucht beschikken. Er kunnen technische redenen zijn dat de hennen binnen zijn (bv maaien van de uitloop, reparatie van de omheining, e.d.). Dit dient in de ochtend te gebeuren. Wanneer gedurende meerdere dagen de hennen niet buiten kunnen, dienen de eieren als scharrel te worden gemerkt.</p> <p>8. De eis (punt 7) geldt niet wanneer als gevolg van door de NVWA in het kader van dierziektebestrijding beperkingen t.a.v. de uitloop zijn afgekondigd. Dit echter met een maximum van 12 weken.</p> <p>9. De uitloop moet grotendeels begroeid zijn en mag tevens een boomgaard, bosterrein of grasland betreffen.</p> <p>10. De maximale bezetting betreft niet meer dan 2500 hennen per hectare. Dit betekent niet meer dan 1 hen per 4 m²</p> <p>11. De uitloop moet niet verder dan 150 m van de dichtstbijzijnde uitgang liggen. Dit mag 350 m zijn als er voldoende schuilplaatsen zijn gelijkmatig verdeeld over de uitloopruimte met een minimum van 4 schuilplaatsen per ha.</p> <p>12. De hiervoor bedoelde schuilplaatsen moeten beschutting bieden tegen slecht weer en roofdieren en indien nodig van passende drinkvoorziening.</p>
8.4	In geval van scharrel: het houderijsysteem voldoet aan de gestelde eisen.	<p>Als de aanduiding (code 2 (scharrel)) wordt gebruikt moet het houderijsysteem ten minste aan de volgende eisen voldoen:</p> <p>1. Legkippen beschikken ten minste over:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1111 cm² bruikbare oppervlakte per legkip; één nest per 7 legkippen, dan wel een gemeenschappelijk nest van 1 m² per 120 legkippen; een met strooisel bedekte oppervlakte van 250 cm² per legkip waarbij in ieder geval een derde deel van het grondoppervlak met strooisel is bedekt; een zitstok met een lengte van 15 cm per legkip, die niet is aangebracht boven het strooisel. De horizontale afstand tussen de zitstokken bedraagt ten minste 30 cm en tussen de zitstokken en de wand ten minste 20 cm; een passende voorziening die het doorgroeien van nagels tegengaat; een voerbak waarvan de lengte van de voor de legkippen toegankelijke kant ten minste 10 cm per legkip bedraagt of, indien het een ronde voerbak betreft, ten minste 4 cm per legkip, en een bereikbare watervoorziening bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - een continu werkende drinkgoot waarvan de lengte van de voor de legkippen toegankelijke kant ten minste 2,5 cm per legkip bedraagt; - een ronde drinkbak waarvan de lengte van de voor de legkippen toegankelijke kant ten minste 1 cm per legkip bedraagt, of - één drinknippel of één waterbakje per 10 legkippen. Bij watervoorziening via nippels of drinkwaterbakjes zijn per legkip ten minste twee nippels of drinkwaterbakjes bereikbaar. <p>2. In een huisvestingssysteem waarin de legkippen zich vrij op en tussen de verschillende niveaus kunnen verplaatsen:</p> <ol style="list-style-type: none"> is het aantal niveaus op enig punt boven de vloer beperkt tot vier; bedraagt de vrije hoogte tussen de niveaus ten minste 45 cm; zijn de voeder- en watervoorzieningen zo over de ruimte verdeeld dat alle legkippen er gelijke toegang toe hebben, en

	Onderwerp	Toelichting
		<p>d. komen de uitwerpselen van de legkippen die zich op de hogere niveaus bevinden, niet op de voor de legkippen toegankelijke lagere niveaus terecht.</p> <p>3. Een overdekte ruimte mag tot de 1.c bedoelde oppervlakte worden gerekend indien de ruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanaf 6 uur na het begin van de lichtperiode in de stal onbeperkt toegankelijk is voor de legkippen, gedurende ten minste 10 uren, - de toegangen tot de ruimte ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed zijn en een gezamenlijke breedte hebben van ten minste 2 m per 1000 legkippen; <p>4. De oppervlakken die tot de bruikbare oppervlakte wordt gerekend bieden steun aan alle naar voren gerichte tenen van beide poten van de legkip.</p>
8.5	In geval van kooihuisvesting (artikel 4a, resp. 5): het houderijsysteem voldoet aan de gestelde eisen.	<p>Als de aanduiding (code 3 (kooi)) wordt gebruikt moet het houderijsysteem minimaal aan de volgende eisen voldoen: Een aangepaste kooi (artikel 4a) heeft:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.a. een hoogte van ten minste 60 cm aan de zijde van de kooi waar de voerbak zich bevindt; b. een hoogte van ten minste 50 cm boven de bruikbare oppervlakte; c. een oppervlakte van ten minste 25.000 cm², en d. ten minste twee zitstokken. 2.a. ten minste 800 cm² bruikbare oppervlakte per legkip met een gewicht van ten hoogste twee kilogram en ten minste 900 cm² bruikbare oppervlakte per legkip met een gewicht van meer dan twee kilogram; b. een nest; c. een met strooisel bedekte ruimte waar de legkippen kunnen scharrelen en bodempikken; d. een zitstok met een lengte van ten minste 15 cm per legkip en een vrije ruimte boven de zitstok van ten minste 20 cm; e. een voerbak met een lengte van de voor de legkippen toegankelijke kant van ten minste 12 cm per legkip met een gewicht van ten hoogste twee kilogram en van ten minste 14,5 cm per legkip met een gewicht van meer dan twee kilogram; f. een passende voorziening die het doorgroeien van nagels tegengaat, en g. een continu werkende drinkgoot waarvan de lengte van de voor de legkippen toegankelijke kant ten minste 10 cm per legkip bedraagt dan wel drink-nippels of drinkwaterbakjes, waarvan er ten minste twee voor een legkip bereikbaar zijn. 3. De zitstokken worden op verschillende hoogtes in de kooi geplaatst. 4. Het nest is minder verlicht dan andere gedeelten van de kooi en heeft een oppervlak van ten minste: <ul style="list-style-type: none"> a. 2700 cm², wanneer in de kooi 30 of minder legkippen worden gehouden, of b. 90 cm² per legkip, wanneer in de kooi meer dan 30 legkippen worden gehouden. 5. De met strooisel bedekte ruimte heeft een oppervlak van ten minste: <ul style="list-style-type: none"> a. 2700 cm², wanneer in de kooi 30 of minder legkippen worden gehouden, of b. 90 cm² per legkip, wanneer in de kooi meer dan 30 legkippen worden gehouden.

	Onderwerp	Toelichting
		<p>Een aangepaste kooi (artikel 5) heeft:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ten minste <ol style="list-style-type: none"> a. 750 cm² oppervlakte waarvan 600 cm² bruikbare oppervlakte per legkip, met dien verstande dat de kooi boven andere plaatsen dan de bruikbare oppervlakte op elk punt ten minste 20 cm hoog moet zijn en dat de totale oppervlakte van een kooi niet kleiner mag zijn dan 2000 cm²; b. een nest; c. een met strooisel bedekte ruimte die ten minste 20 cm hoog is, waar de legkippen kunnen scharrelen en bodempikken; d. een zitstok met een lengte van 15 cm per legkip en een vrije ruimte boven de zitstok van 20 cm; e. een voerbak waarvan de lengte van de voor de legkippen toegankelijke kant ten minste 12 cm per legkip bedraagt; f. een passende voorziening die het doorgroeien van nagels tegengaat, en g. een continu werkende drinkgoot waarvan de lengte van de voor de legkippen toegankelijke kant ten minste 10 cm per legkip bedraagt dan wel drinknippels of drinkwaterbakjes, waarvan er ten minste twee voor een legkip bereikbaar zijn. 2. De bodem van de kooi biedt steun aan alle naar voren gerichte tenen van beide poten van de legkip. <p>Een aangepaste kooi (artikel 5) is tot en met 31 december 2020 toegestaan als</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het huisvestingssysteem voor 18 april 2008 is gebouwd, of b. voor 18 april 2008: <ol style="list-style-type: none"> 1° voor dit huisvestingssysteem een milieuvergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer is verleend, of 2° een aanvraag voor een bouwvergunning als bedoeld in artikel 40 van de Woningwet, is gedaan en: <ul style="list-style-type: none"> – een aanvraag voor een milieuvergunning is gedaan, of - een melding als bedoeld in artikel 7 van het Besluit landbouw milieubeheer is gedaan, en dat het huisvestingssysteem voor 18 april 2010 is gebouwd en in gebruik is genomen.
		De aanduiding “kooi-eieren” mag worden aangevuld met de aanduiding “aangepaste kooi” of “verrijkte kooi”, omdat alleen kooi-eieren nog van houderijsystemen afkomstig mogen zijn die voldoen aan de artikelen 4a en 5 van het Legkippenbesluit.
8.6	Heeft het bedrijf minder dan 350 legkippen?	Hoofdstuk 8 is niet van toepassing op legeindpluimveehouderijen met minder dan 350 legkippen.
8.7		<p>Specificatie van het houderijsysteem. Er dient van het legbedrijf een meting te zijn uitgevoerd door de NCAE. NCAE zal vanaf 2014 in een tijdbestek van enkele jaren alle legeindpluimveehouderijen meten. De gegevens worden in een NCAE register vastgelegd.</p> <p>De specificatie van het houderijsysteem moet overeenstemmen met hetgeen in het NCAE-register is vastgelegd. Na wijziging van het houderijsysteem moet opnieuw meting plaatsvinden. Bij wijziging wordt het NCAE-register geactualiseerd.</p>
8.8	De bezetting van het aantal hennen is op dag 1 van week 21 niet meer dan het maximaal te houden hennen.	<p>Controle van het houden van de hennen in relatie tot de specificatie van het houderijsysteem. Per stal wordt het volgende gerapporteerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) afnemer van de eieren b) maximaal aantal hennen conform specificatie houderijsysteem: c) aantal hennen bij opzet: d) opzetdatum: e) leeftijd hennen bij opzet: f) aantal hennen op dag 1 van week 21:

	Onderwerp	Toelichting
		g) aantal hennen bij controle: h) aantal eieren laatste week: i) productie per dag: j) legpercentage: k) berekend percentage hennen op dag 1 van week 21 t.o.v. b) l) berekend percentage hennen bij controle t.o.v. b) De bezetting van het aantal hennen mag op dag 1 van week 21 (betreft de week waarin de hennen aan de leg komen) niet meer zijn dan het maximaal aantal te houden hennen.
9	VOEDINGSWIJZE	
9.1	Indien de voedingswijze van de leghennen op de verpakking van de eieren wordt vermeld, dan voldoet de voedingswijze (granen, resp. een specifieke graansoort) aan de minimumeisen.	Bij vermelding van de voedingswijze van de leghennen gelden de volgende eisen: Bij vermelding van granen als voederbestanddeel moet de voedergift voor minimaal 60 % uit graan bestaan. Hiervan mag het percentage graanbijproducten niet meer dan 15 % (-punten) betreffen. Als voorts een specifieke graansoort wordt genoemd dan moet deze – naast een minimum van 60 % graan, minimaal 30 % van de voedergift betreffen. Als meerdere granen worden vermeld dan moet elk van deze granen minimaal 5 % van de voedergift uitmaken. Wanneer mengvoerders aan de orde zijn moet uit de receptuur geleverd bij de leveringen legpluimveevoerders de procentuele samenstelling blijken.
10	REGISTRATIE	
10.1	Het is duidelijk welke houderijmethode (per stal) aan de orde is. Per stal / houderijmethode worden de registraties inzake het aantal hennen, de eiproduktie en aflevering van eieren bijgehouden.	De legeindpluimveehouderij heeft vastgelegd welke houderijmethode aan de orde is. Bij meerdere stallen per locatie wordt dit per stal gedaan, voor zover er sprake is van verschillende houderijmethoden. Houderijmethoden vrije uitloop, scharrel, kooi, bio. Geregistreerd wordt door het bedrijf: a1) het aantal leghennen a2) de datum van opzet van de leghennen a3) de leeftijd van de hennen bij opzet De registratie van opgezette hennen, datum van opzet en leeftijd van de hennen mag ook aan de hand van leverbonnen of facturen worden bijgehouden, indien en voor zover deze informatie hierop eenduidig is aangegeven. b) het aantal verwijderde hennen en de bijbehorende datum van verwijdering c) de dagelijkse eiproduktie d) het aantal en/of het gewicht van de verkochte / afgeleverde eieren e) naam en adres van de kopers De registratie van afgeleverde eieren en NAW van de kopers mag ook aan de hand van de afleverbonnen of facturen worden bijgehouden, indien en voor zover deze informatie hierop eenduidig is aangegeven. Deze registraties worden gedurende minimaal een jaar bewaard en worden op verzoek van de NCAE meteen ter beschikking gesteld.

	Onderwerp	Toelichting
10.2	Per voedingswijze worden de registraties bijgehouden van de geleverde voeders.	<p>In geval van een voedingswijze met bepaalde granen wordt per voedingswijze de hoeveelheid en soort geleverd voeder en de datum van levering van de te onderscheiden voeders geregistreerd. Wanneer hierbij een onderscheid is per hok, wordt dit per hok bijgehouden.</p> <p>De leveringen van voeders mogen ook aan de hand van de binnengekomen facturen of leveringsbonnen worden bijgehouden, indien en voor zover deze informatie hierop eenduidig is aangegeven.</p> <p>Deze registraties worden gedurende minimaal een jaar bewaard en worden op verzoek van de NCAE meteen ter beschikking gesteld.</p>
10.3	De administratie van het aantal hennen, geproduceerde en afgeleverde eieren per stal en houderijsysteem klopt.	<p>Administratieve controle van de registratie</p> <p>De in 10.1 bij a) genoemde voorwaarden kunnen gecontroleerd worden aan de hand van het afleveringsformulier van de jonge hennen.</p> <p>In het algemeen geldt dat de leglijst van het bedrijf volstaat om de in 10.2 bij b) en c) genoemde voorwaarden te controleren. Via de afleverbonnen/rekening is het mogelijk om de geleverde eieren, zoals bedoeld in 10.2 bij d), te controleren. Extra aandacht is vereist voor de huisverkoop. Ook deze moet vermeld zijn. Op de afleverbonnen staat meestal ook wel NAW vermeld nodig voor 10.2.e). Echter als het gaat om huisverkoop, venten en op regionale markt verkopen van eieren, dient dit wel genoteerd te staan met aantallen en datum. Dit mag onder de noemer huisverkoop genoteerd worden.</p> <p>Om na te gaan of de eierstromen kloppen wordt er gebruik gemaakt van het excell formulier "voorraadoverzicht pluimveehouder".</p> <p>De controle betreft telkens een volledig koppel vanaf de opzetdatum, zodat met een nulvoorraad begonnen kan worden. Worden er eieren geproduceerd met een voederclaim (10.2), dan kunnen genoemde zaken worden genoteerd in het voorraadoverzicht.</p> <p>In een excel\ei\flvoorraadoverzicht kan geïnventariseerd worden of de administratie consequent is uitgevoerd. Dit excel-document is beschikbaar op de NCAE-website www.ncae.nl.</p>
11	HUISVERKOOP	
11.1	Momenteel is er geen vrijstelling in Nederland voor huisverkoop.	